

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, péntek 1913. augusztus 15.

185. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. I. em.
Nyomdatelefonoszáma (lapzárta előtt) 400.

Felüls szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos peit sorja 30 fillér.

Paritás a kivándorlásban.

Franciaországról azt tartja egy régi mondás, hogy élén halad a civilizációnak. Aminél dicsőségesebb jelző alig képzelhető nemzet számára. Magyarország is élén másirozott évtizedek óta, nem ugyan a civilizációnak, hanem a — kivándorlási statisztikának. Mi szolgáltatunk a legnagyobb kontingensét az új világba törekvő elemeknek és ezt a gyászos pozíciót — hála a német hajós társaságok szabadalmazott helyzetének — sikerült állandóan megtartanunk. Majd mindennap kapunk jelentéseket arról, hogy ebben a járásban katonasorban levők huszonöt százaléka, a másik járásban ötven százaléka van Amerikában és az elszórt adatokból körülbelül meg lehet állapítani, hogy a sorozásra jelentkezők a katonakötelesek létszámának kétharmadát sem tették ki.

De nem hiába élünk dualisztikus kapcsolatban Ausztriával. Ha a kivándorlás dolgában a nagyobbik kvótát eddig mi fizettünk, a kivándorlási ügynökök buzgalma most már a Lajtán túl is oly eredményeket produkál, amely közelebb hoz minket a monarchia tulsó feléhez. Azt írja a bécsi Reichspost, állítólag a trónörökös lapja és a katonai érdekek elszánt előharcosa, hogy Ausztriából csak az idén 121 ezer sorozásra kötelezett menekült el mindörökké a „kék nadrág“ viselése elől. Egyedül Galiciára és Bukovinára 81 ezer, a többi koronartományokra 30 ezer menekült esik. Ebből a tömegből legalább huszezer bevált volna ka-

tonának, — mondja a Reichspost — és siránkozva teszi hozzá, hogy kilencvenezer ilyen „katonája“ van Ausztriának — Kanadában, — ahonnan tudvalevőleg alig kerül vissza haza valaki, mert odavándorlónak olyan szerződést kell kötniök, amely örökre elszakítja őket a régi hazától.

Fölösleges hozzátennünk, hogy a Reichspostot nem éppen magasabb közgazdasági és nemzeti nézőpontok irányítják, a mikor Ausztriának ezt a vérvesztését megállapítja és fájlalja. De a botnak két vége van. Azok a bécsi körök, amelyek a monarchiát egy nagy kaszárnyává szeretnék átfórnálni, nem gondolnak arra, hogy a militarizmus követelte rengeteg vér- és pénzadót már nemcsak a szegényebb Magyarország, de a jobbmódu Ausztria sem bírja tovább. A katonaság számának növelése csökkenti a munkáskezeket, megapasztja a kenyérkeresőket és növeli másrészt a közterheket. Ne csodálkozzanak a főkatonáék, a mikor mindezek az állapotok természetes visszahatást szülnek.

Idők jele, hogy most már a monarchia imperialista politikáját eddig hiven követő lapok is rikitó statisztikát közölnek a hadikiadások emelkedéséről és gondoskodnak is megfelelő kommentárról. De a bécsi katonai körök által kívánt létszámemelés magassága meghökkenti a magyar kormányköröket is és a hadügyminiszterium által közzétett adatokról egy magyar államférfiu azt a megjegyzést teszi, hogy az említett adatok láttára „elsötétül az ember előtt a világ“. Reméljük, hogy a magyar kormány nem elégszik meg majd ezekkel a kétségtelenül frappáns megnyilatkozásokkal, hanem vállalva az osztrák kormányval, gátat fog

vetni a bécsi katonapárt telhetetlenségének és alaposan megnyirbálja Krobotinék mértéktelen követeléseit. És ne tegyenek úgy, mint némely kereskedők, akik a kirakatba helyezett portékáikat 1 forint helyett 99 krajcárért kínálják, mert ez az ár még a forinton alul van. Abból a lakosságnak semmi haszna sincs, ha a követelt 50.000 ujone helyett „csak“ 49.990-et hajlandó megadni a két kormány a hadvezetőségnek. Megkapni úgy sem fogják: gondoskodnak erről a kivándorlótársaságok.

Kiviteli alkalmak.

Amíg a Balkánon megint konszolidált viszonyok lesznek, a békekötés és az egyes ottani államok végleges elhelyezkedése után is, sok víz fog még a Dunán lefolyni. Addig kivitelre berendezkedett iparvállalataink, a melyek legtöbbször a rendkívül súlyos gazdasági viszonyok nyomása alatt a belföldi fogyasztása is nagyon megesappant, nem bőjtölhetnek a tönkrementés veszedelme nélkül.

Azért mind több és több olyan magyar cég akad, amely nyugat felé és a tengeren túl igyekszik magának kiviteli piacokat szerezni. Nem egy iparágban a vállalatok némi ügyességgel hasznukra fordíthatják azt a körülményt, hogy az amerikai Egyesült-Államokban most az 1914. márciusban életbe lépő új, védvamos tarifa vártában az Unió területén igen erősen föllendült a vásárlókedv. Afrika északi, nyugati és keleti partjain nagy léptekkel halad előre a gyarmatosítás és a kultura térhódításával ott olyan

alkalmak vannak. Akar valamit megtenni kedvemért?

— Mindent.
— Igazán.
— Becsületszavamra.
— Jó! . . . Nősüljön meg.
A férfi megremegett.
— Megnősüljek. Ezt nem mondhatta ön komolyan. Gúnyt, tréfát akar üzni velem?
— Ön becsületszavát adta . . .
— Megnősüljek, mikor önt szeretem! Ezzel a nagy szerelemmel szívemben vegyek nőül mást?
— Oly sokan vannak, kik nem szerelemből egymáséi és mégis boldogok.
— Ön megőrjít asszonyom.
— Pedig jót akarok tenni önnel. Még nem is kérdezte, kit választottam számára.
— Ha ön nem lehet nőm, akkor oly mind egy — akárki.
— Kis nővéremre gondoltam.
— Amie kisasszonyra? . . .
Az asszony meghatottan szinte reszketve beszélt tovább:
— Igen, Amie. Ön szeretetreméltó ember, gazdag és szép jövő előtt áll. És mindezek felett becsületes. Kis hugom elragadó, bájos teremtés. Hozománya csinos, ő maga pedig kitűnően nevelt urileány. Régióta közlemben van, akáresak az én kis leányom

„A Tengerpart“ tárcája

Hétköznapok.

Rideg szürke hétköznapok,
Csak menjetek, csak szálljatok . . .
Csak szálljatok, csak tünjetelek,
Soha vissza ne jöjjetek. —
Elvitték minden álmom,
Napsugaras boldogságom . . . —
Mindemből kifosztottatok,
Rideg szürke hétköznapok.
Romban büszke fellegráram,
Elloptátok minden vágyam . . .
És koldusként itt hagyatok
Rideg szürke hétköznapok . . .
Lélek nélkül járok, élek,
És a végtől mit se félek . . .
Csak tünjetelek, csak szálljatok
Rideg szürke hétköznapok . . .

Kálmán Pál.

Nagylelkűség.

Mikor a férfi a ferembe lépett, a ház ur-nője egyedül volt még. Kedvesen nyújtotta kezét az érkező elé és szívélyesen szolt:
— Milyen korán jött ön ma!
Mint ha szemrehányást érezett volna ki a hangból, azért mentegőzve felelt:
— Mert sietős az utam, később már nem érnék rá.
— Igazán?
— Igen. Pár nappal az utazás előtt mindig nagyon elfoglalt az ember.
— Ön elutazik? Hova? . . . Hosszu időre?
— Hova azt nem tudom még. De örökre.
— Tegnap még . . .
— Már tegnap elhatároztam. Sőt előbb.
Négy héttel ezelőtt érlelődött meg bennem a gondolat.
— Mert szeret?
— Mert szeretem.
Hosszu, kínos esőnd. Aztán az asszony szólalt meg előbb.
— Ha igazán szeret, nem utazik el. Más felesége vagyok és becsületes asszony. Soha semmi szerelmi flörtben részem nem volt. Nincs ehhez sem tehetségem, sem akaratom. Hogy mégis itt tartom, annak egészen más

cikkek nagyarányu fogyasztása jelentkezik, amelyeket eddig oda kivinni nem lehetett, mert nem volt meg a fölvevőképesség rájuk nézve. Kelet-Ázsia távoli országaiban, főleg Japánban és Kinában szintén erős a pezsgés, ott is már nem egy európai iparcikknek nemesak a bevándorlók a fogyasztói, hanem a bennszülöttek is. Ausztráliában, Dél-Amerikában egyes államaiban a közvagyonosodás erőteljesen fejlődik és vele a fogyasztásnak újabb meg újabb terei nyílnak meg. Sőt Európa egyes államaiban is lehet egyik-másik magyar iparcikk versenyképes.

Nálunk az ebben az irányban kísérletező cégek majdnem mind külön-külön próbálkoznak. Ausztriában már ügyesebben esik náljuk. Ott már több olyan ad hoc-érdekszövetség létesült, amely utazókat küldött ki azokba az országokba, ahova kivitt remélhetően. Így a költségek, amelyek egy-egy cégre esnek, jóval csekélyebbek, az eredmény pedig nagyobb, mert a legtöbb esetben egyik cikk segíti a másik eladását. De azért Magyarországon is már nem egy cég akad, amely a nyugat felé és a tengerentúrra irányuló kivitelben meglehetősen szép eredményeket tudott elérni.

Nem akarunk arról beszélni, hogy puhafatermelőinknek éppen a Balkán-háboru adta meg az Olaszországba való fokozottabb kivitel lehetőségét, mert tavaly, amikor a Dardanellák elváltak zárva, Dél-Olaszországból és Romániából nem lehetett tengeren fát kivinni.

De a hajlított fabutorgyárak elég szép kivitt tudtak szerezni ugy Nyugat-Európában, mint a tengerentúl, ámbár ezeknek az összeköttetéseknek nagy része már nem új keletű és főleg nem pótolhatja a Franciaországba a mostani vámtételek miatt tetemesen megcsappant export hiányát. Ezt az iparágat érzékenyen károsítja az is, hogy Szerbiába és Bulgáriába nemesak a kivittel szűnt meg egészen, hanem onnan a háboru kitörése óta egyáltalában nem lehet pénzt kapni. Törökország még a háboru alatt is rendelt és fizetett.

Ugyanettől tart a kosárfonó-ipar is. Mind a két iparág termékeinek Ausztriából most Kinában, Japánban és Ausztráliában igyekeznek kivitt szerezni.

A vaggongyárak az idén nem vehettek részt a külföldi versenytárgyalásokon, mert a **kerékpár-kartel** nem ad nekik export-bo-

lenne. Ha rokon kötelék fűzi hozzám, bizonyára nagyon fogom önt szeretni, mint kedves fivért. Amie árva és — ugyszólván — én leszek az ön anyósa. Még most is vonatkozik?

— Amie kisasszony?

— Nem tetszik önnek? Nem találja szépek?

— Hiszen önhöz hasonlít...

— Én tehát önnek adom, szeresse helyettem és tegye nagyon — nagyon boldoggá!...

— Milyen kegyetlen ön!...

— Szeretem férjemet, kedves barátom, ennyi az egész. Majd ön sem gondol másra, ha nő lesz és becsületes marad barátom.

— De hát elhiheti ön egy percre is, hogy nőül veszem nővérét?

— Igen. Megígérte. Szavát adta. Ne utasítsa vissza kérésemet és ne tiporja el saját boldogságát.

— És legyen becsületes, közönséges...

A fiatal asszony szeme elhomályosult, ajkai reszkettek, mikor elfogódva kérdezte:

— Miért? Ismerem önt. Tudom, hogy Amie boldog felesége lesz és biztosan tudom, eljön az a nap, amikor ön is boldog férjnek fogja magát vallani. És feltételezheti rólam, hogy becsületes, közönséges dologra kényszerítek?

— És az lehetetlen, hogy ön egy napon tán hasonlival viszonzná érzelmemet?

nifikációt és így a kivitelre nem versenyképesek.

Ellenben zománcedény-gyáraink kivitele Kelet-Ázsiába szépen fejlődésnek indult. Az érdekeltek azt mondják, hogy első közvetlen hajódíjtételek mellett Angliába, Spanyolországba, Észak-Afrikába és Kanadába is szép exportot lehetne elérni. Az Egyesült-Államokkal való forgalomban nagy baj, hogy az amerikai importőrök nem szívesen veszik a magyar és osztrák hajókkal érkező küldeményeket, mert ezeknek a rakodópartjaik messze vannak az üzleti városrésztől.

Egy élelmes magyar pipereszappangyár, még osztrák versenytársait is megelőzve, Kinában és Japánban keresett összeköttetéseket szép eredménnyel és most Ausztráliában próbálkozik. Ennél az iparágban a tengerentúlra való kivitel nem pótolhatja a balkáni üzletet, mert a nagy távolságokra csakis finomabb áru szállítható, míg a Balkánon sok rendes kereskedelmi árut is fogyasztottak.

A gyógy- és fertőtlenítőszeres fogyasztását a Balkánon éppen a háboru lendítette föl erősen, de a magyar gyárak elég jelentékeny mennyiség kötszereket is szállítottak oda.

Majdnem minden a tengerentúli kivitel iránt érdeklődő iparvállalatunk azon panaszkodik, hogy nagyon sok relációban nincsenek rendes közvetlen hajójáratok. Kénytelenek a fiemei kikötőt elkerülni, de gyakran Triesztből sines meg a kellő szállítási alkalom és így az odáig való drága fuvar dacára a német kikötőkön át kell exportjukat irányítaniok.

Ujdonságok.

—o—

IMPRESSZIÓK A SZÉPSÉGVERSENYRŐL.

Lengyel Miksa tanár ur, aki jelenleg Abbáziában nyaral, egy igen okos és figyelemre-méltó cikket küldött be hozzánk. Cikke a fenti címet viseli és — mint mondtuk — igen szellemes és talpraesett. Sajnáljuk, hogy ennek dacára sem bocsáthatjuk nyomdafesték alá, mert nem akarjuk, hogy az Abbáziában üdülő szép hölgyek megharagudjanak reánk és — Lengyel Miksa ta-

— Az lehetetlen.

— Jó. Akkor kész vagyok óhaját teljesíteni.

— De ne csináljon ilyen szenvedő arcot hozzá.

Az asszony kezét nyújtotta, mely hideg volt és remegett.

— Hát nem látja, hogy azt adom önnek ami a legdrágább, legkedvesebb nekem?

A hallban Amie utazóruhában állt nővére előtt és minduntalan átölelte őt...

— Ha tudnád drágám, mily boldog vagyok! Most már bevallhatom, hogy már régen, mindjárt az első perctől fogva szerettem és hogyan szerettem őt!

— Kedves kiesikém — szólt az asszony — és gyengéden simogatta hugának kissé sápadt arcát.

— És ő, ő is nagyon szeret engemet. Tudod, mikor visszajöttünk a templomból, akkor vallotta be először. Azt mondta, úgy érzem, mintha sohasem szerettem volna igazán csak most, most, mikor tudja, hogy az övé vagyok...

— Mondta?

— Igen. Eleintén, mikor a jegye lettem, oly hideg volt, zavart, szórakozott. Mintha mindég másra gondolt volna mellettem. De azért, ha kissé busan is, boldog voltam, mert én szerettem. De ma...

— Az ajtóban erélyes férfihang szólt:

nár urra.

Mert mit mond a tanár ur? Azt ajánlja, hogy a hölgyek ne vegyenek részt a szépségversenyeken. Indítványát — elismerjük — erősen megalapozza, de minden sorában ott lappang a pedagógus, aki iskolai tételekre alapítja véleményét. Ez pedig itt, a modern élet forogtagában nem állhat meg, mert — így tapasztaltuk mindenkor — az emberek levetik a megszokott sablont, mikor néhány hétre kiszakítják magukat a mindennapi környezetből. Figyelje meg a tanár ur saját ismerőseit Abbáziában, aztán Budapesten. Tapasztalni fogja, hogy az emberek is kétéltek. Budapesten, vagy ott, ahova a kenyér köt bennünket, az élet komoly oldalát látjuk és ehhez alkalmazkodunk. De mikor a hajó kiköt pld. Abbáziában, akkor asszimilálódunk ahhoz a mosolygó, bűbajos környezethez, amely élni, élvezni és ragyogni kíván. Rövid ideig tart ez, tanár ur, mire jó ezt megmásítani?

Abból indulván ki, hogy a szépségverseny eredménye nem szokott reális lenni, azt mondja Lengyel Miksa: „Sokkal fontosabbnak kell tekintenünk a szellemi tulajdonságokat (a nőnél), még akkor is, ha ily egyén nem rendelkezik annyi testi bájjal, mint a másik. Egyént kell keresnünk, nem pedig típust“.

Ez a tétel tisztelt tanár ur, pompásan hangzik egy tanügyi tanulmányban, esetleg feminista keretben is, de Abbáziában, Lovranában, Cirkvenicában stb. hasonló helyeken roppant furesa és viszás értéke van. Mert itt az emberek másik lénye él. Az, amelyik odahaza, az életküzdelem idején alszik.

A tanár ur szerint a szépségversenyeken a hölgyek kiállított műtárgyak, melyekhez nyulni nem is tilos. — Hát igen, ez így van. Mert hogy is volna akkor, ha a mi szépséges hölgyeinket nebánsvirágoknak deklarálnák? Erre sziveskedjék felelni tanár ur!

Azt is ajánlja Lengyel Miksa, hogy — ha már van verseny, ne vigyünk oda 14 éves leányokat, mert: „semmi sem lehet károsabb a fejlődő gyerekleány lelki világára, mint ilyen szépségdíj nyeresége... Amelyik lányka ily korban tulsok udvarlóhoz jut, rövidesen elkapatottá, elbizakodottá válik... Előfordul több igen gyakori eset, hogy a hosszabb ideig tartó udvarlás oly sok hamis képzetet támaszt a tudatlan, hogy ezek minden más

Az új asszony halkán felnevetett és boldogan sugta nővérének:

— Nem igaz ám, hogy elutazunk. Megszökünk innen, haza mihozzánk. Egy hétig csakva lesz nálunk ajtó ablak. Ő akarja így. Egy hét múlva hagyjuk el csak Párist. Nem kedves?

— Amie siess!

— Amie siess — visszhangzott a szó nővére ajkáról. — Férjed lám, nagyon türelmetlenül vár. Isten veled édes, boldog kiesikém!...

Laprade asszony még hallotta a tovasiető autó túlkölésait, aztán besietett szobájába. De ott már elhagyta erélye és zokogva borult a pamlagra:

— Isten, hiszen én is szerettem, én is! Szíve vadul dobogott, halántékán verejték gyöngyözött.

A szobalány halkán nyitotta be az ajtót. — Az ur az ebédelőben várja nagyságos asszonyt.

— Azonnal jövök...

Már mosolygott, bár kövein keresztül. Hiszen az áldozat, amit hozott, nem volt bántó. Két embert tett boldoggá és ő becsületes maradt. Áldozat volt-e tehát? Magasra emelt fővel, büszke szívvel ment ki szobájából és kedvesen mosolyogva ült férje mellé az asztalhoz.

Francis de Riop.

képzetet kiszorítanak és az így előállott képzet-komplexumok önsúlyként nehezdednek az egyén lelki világára... Mindenképen helytelenül járnak el tehát azok a szülők, kik ilyen lelki katasztrófának (?) teszik ki lánykájukat."

Ezeket a tanár ur mondja és — ismételjük — el is fogadjuk axiomáknak, de csak az iskola kapuin belül. Az élet egész más, mindezekkel homlokegyenest ellenkezőt. És éppen az a baj, hogy az iskola egyáltalán nem simul az élethez, azért is olyan absztrakt és hasznavehetetlen sok minden, amit azzal a bizonyos nürnbergi tölesérrrel a fejünkbe töltöttek. E lappal mi a modern élet szolgáltatásban állunk, főleg e miatt lát napvilágot ez a cikk, nem pedig az, amit a tanár ur beküldött. Amit Lengyel Miksa mond, azt mi nem akarjuk elértékteleníteni. Elismerjük, hogy a mai pedagógia ezen az úton halad, de mi nem óhajtjuk követni.

Még egy tételét kell szóvá tennünk Lengyel Miksa cikkének. Azt mondja, hogy „a lányok szellemi nevelése terén szomorú a statisztika, mert mindent látunk a lánykában, csak egyéniségét nem. Legtöbb a szülők ósdi felfogásának visszhangja“. — Ez ugyan nem fedi a fentebb idézetteket, ahol a modern nevelés ellen emel szót a tanár ur, de mi csak annak a megállapítására akarunk szorítkozni, hogy fehér holló ma már az a gyermek, aki a szülők ósdi (ha ugyan ósdi) felfogását visszhangozza. Ellenkezőleg, úgy áll a dolog, hogy már nincsenek gyermekek.

Igy van, tisztelt-tanár és higyeje el, hogy jobb ez, mint az a szomorú pedagógia, ami ebben az országban, ahol tanszabadságról beszélni sem lehet, nyomorítja a tanárokat és tanulókat egyaránt. Ami pedig a szépségversenyeket illeti? Ne bántsuk ezt, hiszen ha mára nem, arra mindenesetre jó alkalom, hogy mi férfiak a szeméinket hizlaljuk.

(k. p.)

Lapunk legközelebbi száma, a holnapi ünnep miatt, szombaton délután a rendes időben jelenik meg.

A király születésnapja. Wickenburg István gróf, kormányzó ma küldte szét a meghívókat a király születésnapjának 83-ik évfordulóján, a Domtempiómban tartandó ünnepi istentiszteletre.

Kuranda Emil kitüntetése. Wickenburg István gróf, kormányzó ma délelőtt adta át szép beszéd kíséretében Kuranda Emil udvari tanácsosnak, az Adria vezérigazgatójának az olasz koronarend tiszti nagykeresztjét.

A csodagyermek hangversenye. Tegnap este megismételte Recktenwald karmester az abbaziai Quarnero-kávéházban jutalomjátékát, melyen szombaton a rossz idő miatt kevesen jelentek meg. A tegnapi est keretében újból fellépett Feuermann Zsigmond, a kis 11 éves csodahegedűs, aki Mozart D. dur hangversenyét játszotta el zenekari kísérettel. A közönség, amely ezuttal megtöltötte a Quarnero-kávéház széksorait, lélekzetét visszafogva és a bámulattól elragadtatva hallgatta a csodagyermek tüneményes játékát. Ennyi technika és tudás és az érzések ilyen skálája egy apró kis fiuban, valóban ritka jelenség. A kis halvány arcú, okos szemű kolomeai fiú, aki különben Bécsben Sefesik tanárral végzi tanulmányait, csodás könnyelműséggel teszi tul magát a legnagyobb zenei nehézségeken. Saint Saens „Rondo Capriccioso“-ját és a szünni nem akaró tapsoktól kényszerítve még Kubelik parádés számát a Paganini-concertet játszotta el ráadásul olyan fölényes tudással, ahogy azt csak egy Istentől megáldott, nagy művész játszhatja el.

A szünni nem akaró, egyre ismétlődő

tapsból Recktenwald karmester és derék zenekara is kivette a maga részét. A karmesternek tisztelői egy babérkoszorút is nyújtottak át.

A cattarói kolera. Mint már tegnap megírtuk a helybeli rév hivatal a kolerafertőzött Cattaróból érkező hajókkal és utasokkal szemben óvintézkedéseket tesz. A tegnap délután ideérkezett Gödöllő gőzös utasai közül azokat, akik a fertőzött városból jöttek, orvosi vizsgálat alá helyezték. Gyanusat nem konstataáltak rajtuk, tehát tovább utazhattak, de öt napon át kötelesek lesznek orvosi vizsgálatra jelentkezni.

Hirtelen halál. Bertoli Domenico, egy triezsi ecetgyár itteni fiókjának igazgatója ma délelőtt a via Acquedottón levő irodájában újságolvasás közben hirtelen meghalt. Halálát szélütés okozta.

Szubvenció az Adriának. Egyik fővárosi lap írja: Mindennap akad egy-egy favorit-papír a börzén. Tegnap a Rimannányiról számoltunk be, ma az Adria áremelkedése van soron. Az Adriát napok óta vásárolják egy a bécsi, mint az itteni nagybankok. Ennek okát az újból megindult balkáni forgalomnak tulajdonítják. A magyar állam állítólag ugyanis megbizta az Adria Tengerhajózási Részvénytársaságot a Balkánon egy rendszeres hajójárat létesítésével és ennek ellenértékéül egy nagyobb szubvencióra van kilátása.

A kikötőből. Aug. 14. Érkezett: Phrygia angol gőzös Liverpoolból, 140 tonna bádoggal, 15 tonna géppel és 100 tonna vegyes áruval; Spuma osztrák gőzös Triestből, üresen; Georgia osztrák gőzös Buenos-Ayresből, 2700 tonna tengerivel; Kassa magyar gőzös Triestből, üresen; Veria angol gőzös Liverpoolból, 70 tonna géppel és 150 bál vászonnal; Jókai magyar gőzös Londonból, üresen; Barletta olasz gőzös Velencéből, 750 zsák korpával, 100 üres hordóval, 17 bál vászonnal és 32 darab géppel.

Indult: Goritia osztrák gőzös Konstantinápolyba, 420 tonna cukorral, 50 tonna rizsszel, 20 tonna fával és 10 láda üvegáruval; Árpád magyar gőzös Marseillebe, 280 tonna fával, 50 tonna cukorral, 40 tonna parafinnal és 30 tonna ásványvízzel; Bagdad német gőzös Hamburgba, 60 tonna fakivonattal és 20 tonna aszfalttal.

Tűz egy magyar hajón. Az Indeficienter gőzösön tegnap este 10 órakor tűz keletkezett, amelyet a hajó személyzete rövid idő alatt eloltott. A kár csekély.

A gyilkos festősegéd. Tegnap Brattani rendőrkapitány kihallgatta Kiselo János 17 éves festősegédét, aki a Gas veechjo telepen tegnapelőtt megölte Dubraveich nevű társát. A fiú elmondotta, hogy amikor Dubraveichot vérezni látta, megrémült és futásnak eredt. A Scoglietton levő vasúti alagútba futott s a Deák-fasori sorompónál jött ki. A habareslapát, amellyel ellenfelére sújtott, nála volt. Nem tudta hová menjen. Hosszas tépelődés után elhatározta, hogy haza megy. Otthon mindent elmondott az anyjának, akinek tanácsára önként jelentkezett a rendőrségen. Dubraveich gyűlölte őt, mert Tomasich, a főnök Dubraveichot hanyagsága miatt közönséges munkára használta fel, míg ő dacára fiatalabb voltának, jobb munkákkal volt megbízva. Szombaton amikor Susákon dolgoztak, Dubraveichnek a port kellett letisztítani az ajtókról és ablakokról, míg a festést Kiselora bízták. Dubraveich azt akarta, hogy megfordítva legyen. Kiselo azonban nem engedett. Erre Dubraveich megverte. Kiselo a vallomása végén sirni kezdett s erősítette, hogy ő nem akarta megölni Dubraveichot. A fiatal gyilkost előzetes letartóztatásba helyezték, tetőt halált okozó súlyos festésérésnek minősítik. Ideiglenes szabadlábra helyezését meg-

Steckenpfeld liliumtejszappan

elérhetetlen hatású szepiők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevellel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintugy páratlan hatású női kézápolásra a Bergmann „Manera“ liliumkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

tagadták, mert az eset napján is meg akart szokni, egyébként pedig már javítóintézetben is volt. A temető halottasházában tegnap délután boncolták fel Dubraveich holttestét. Megállapították, hogy az ütés nagy erővel történt s a habareslapát éle elmetszette az áldozat torkát és ütőereit.

A mélységbe dobták. Tegnap megírtuk, hogy egy cserniki koresma előtt vasárnap este verekezés történt s az egyik verekedőt, Linich Rókuszt összeszurkálták. Most újabb részleteket jelentenek arról a verekedésről. Eszerint Linichet a bieskázás után támadói megrugdosták, s a súlyos sérüléseket szenvedett. Azután felvették a földről s egy 7 méter mélységbe dobták. Ott találta meg két földműves. Linich élet-halál között lebeg. A csendőrség letartóztatta a bestiális verekedőket.

Az osztrák Lloyd-ról. Az e hó 20-án Kelet-Indiába induló Spuma gőzös, ezuttal nem Karachy, hanem Bombay állomást fogja érinteni. A Karachyba szánt küldeményeket a Sileziára rakják át.

Elveszett és talált tárgyak. Superina Paszkál rendőr tegnap a Danubius-hajógyár közelében egy órát talált, amelyet átadott a rendőrségnek. Drasich Péter gyümölcsáros az osztrák határon egy pénztárcát talált s elvitte a rendőrségre. — Suman Franciska bejelentette a rendőrségnek, hogy aranylánc karperecét elvesztette.

Elfogott zsebtolvajok. Tegnap délelőtt a nagyvásáresarnokban egy detektív feltartóztatott két elegáns fiatalembert, a kikben veszedelmes zsebtolvajokat ismert fel. Mindketten tiltakoztak a „molesztálás“ ellen, a detektív azonban nem tárgított s mindkettőt a rendőrségre kísérte. A zsebtolvajok Stern Slavko 20 éves zágrábi és Horváth István 22 éves dalmáciai születésű foglalkozás nélküli egyének. A rendőrbíróság fog ítékezni felettük.

Trieszt—Alexandria — 37 nap. Triestből jelentik: Tegnap ide érkezett egy olasz vitorlás, melynek parancsnoka bejelentette, hogy Alexandriából Triesztig 37 napig jött, mert a kedvezőtlen szelek feltartóztatták. E miatt kénytelen volt a szállítmány nagy részét, mely vasárukból állt, a tengerbe sülyeszteni.

Corso mozi. Ma esti műsor: A vércse dráma. — Chessino konkurrenciát csinál a tyukoknak, bohózat.

Berlin-szálloda Budapest. A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyitott a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szállót, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szákszerű vezetésére.

Fogműterem. Legújabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállalat Naponkénti nyári gyorsvonal

Triesztből Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel. Az ut tartama csak 3 óra.

Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből napon a 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.

TÖZSDE.

	Aug. 12 zárlat	Mai a 11 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	826.50	826.25
Osztrák hitelrészvény	528.	627.50
4%-os koronajáradék	81.75	81.90
Osztr.-magy. államvasút	708.50	709.—
Jelzálogbank	424.—	424.—
Leszámitolóbank	510.—	516.50
Hazai Bank	285.50	286.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	554.—	553.25
Rimamurányi	711.50	711.50
Salgótarjáni	761.—	764.—
Közuti Vasút	641.50	640.50
Városi Villamos	356.—	358.—
Adria	575.—	582.—
Déli Vasút	131.—	—
Magyar Cukoripar	2635.—	—
Rizsgyár	3675.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisa	11.86	—
Búza májusra	—	—
Búza októberre	11.32	11.41
Rozs 1913 áprilisa	—	11.94
Rozs októberre	8.79	8.86
Tengeri májusra	7.45	8.23
Tengeri augusztusra	8.18	8.18
Tengeri szeptemberre	8.14	—
Zab áprilisa	—	7.54
Zab októberre	8.22	8.25
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	628.50	617.—
Magyar hitelrészvény	827.—	826.—
Osztrák magy. államvasút	708.50	708.50
Déli Vasút	—	130.—
Alpesi	936.50	936.—
Skoda	824.—	821.—
Osztr. koronajár.	82.50	—

Fiumei és triezsti értékek:

	Legutóbbi szek. átlagár.
Fiumei 4%-os kölesbörkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1000.—
„uj“	1760.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	283.—
Navigazione Libera Trieste	620.—
Osztrák Lloyd	578.—
Stabilimento Tecnico	9750.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	423.—
I. Triezsti Rizsgyár	743.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	427.—
Spalato Portland Cement	367.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	835.—
Riunione Adriatica	3700.—

NYILTTER*).

No. 26686.

NOTIFICAZIONE.

concernente l'esposizione delle liste elettorali amministrative vevoli per le prossime elezioni generali della Rappresentanza Municipale.

Si rende di pubblica ragione che il giorno 19 Agosto a. c. verranno esposte, a norma dello Statuto civico, nella Cancelleria magistratuale, durante le ore d'ufficio, a libera ispezione di ognuno, le liste degli elettori di città e del territorio, vevoli per le prossime elezioni amministrative generali.

Il termine di 14 giorni per la produzione di eventuali reclami contro le medesime decorrerà dal giorno dell'esposizione sino a tutto 1 Settembre a. c. Spirato questo termine, non si ammetteranno eccezioni contro la legalità delle liste.

Ogni membro del Comune godente il diritto di elezione può reclamare l'iscrizione di un elettore che non fosse compreso nelle liste, o chiedere la cancellazione di chi indebitamente vi figurasse, come pure esigere la rettificazione di qualsiasi errore incorso nella compilazione delle medesime. (§ 36 dello Statuto civico).

Sono elettori in generale, giusto il § 28

dello Statuto civico, purchè sappiano leggere e scrivere, siano pertinenti al Comune di Fiume e non siano esclusi o eccezuati a sensi del § 29:

1. tutti coloro che godono il diritto attivo per l'elezione del deputato al parlamento ungarico;

2. i capitani e tenenti marittimi a lungo corso.

I reclami contro le liste si possono produrre in iscritto o a voce presso il Magistrato civico, nell'ufficio del vicesegretario municipale Dr. Elpidio Springhet (II. p. stanza No. 16), dalle 10 alle 12 ant.

Il reclamante dovrà allegare al reclamo tutti i documenti necessari per comprovare il diritto che vuol far valere per l'iscrizione o cancellazione di uno o più elettori, o per la rettificazione di errori comparsi nelle liste.

Al nome della persona per cui si reclama devesi aggingere l'età la condizione della stessa e la sua dimora.

Contro le decisioni del Magistrato civico è aperto per tre giorni il reclamo alla Delegazione municipale e, contro il conchiuso di questa, è ammessa querela al R. ung. Tribunale amministrativo, entro giorni 15 dall'intimazione del rispettivo decreto.

I reclami diretti alla Delegazione municipale devono prodursi in iscritto oppure a voce, come sopra indicato, muniti di una ricevuta della Cassa civica comprovante il deposito fatto dal ricorrente di corone 20, importo che gli sarà restituito nel caso che al suo ricorso verrà fatto luogo; nel caso contrario sarà devoluto a scopo pio.

Un esemplare dell'articolo di legge XXXIII: 1874, il quale nel suo capitolo I. norma il diritto elettorale, valevole anche per le elezioni municipali, nonchè un esemplare dello Statuto Civico, vengono contemporaneamente esposti nella Cancelleria magistratuale.

Fiume, 14 Agosto 1913.

Dal Magistrato Civico

^{*) E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.}

Lido - Venezia

SPLENDID-HOTEL

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitiűnő konyha. — Penzió 11—15 lira. ::

—«0»—

Hotel Pilsen Meublé

110 szobával 3 lírától személyenkint. Lift, fürdők.

Motorcsónak

Caprani G. tulajd.

A torpedógyár közelében egy

kerttel körülvett ház,

mely két szobából, 2 kamrából, 2 konyhából, valamint pincéből áll, ELADO. Vizvezeték, szép kilátás a tengerre. Cim a kiadóhivatalban.

Marino szálló Lido-Venezia

(az Excelsior mellett).

Nagy étteremmel. — Modern kényelemmel.

— Mérsékelt árak. — A penzióba fürdőkabin használata is bele vehető.

Vianelli A. tulajd.

Távirat — Telefon.

A király születésnapja.

ISCHL, aug. 14. Windischgraetz Erzsébet főhercegnő, a király unokája gyermekeivel együtt ideérkezett. Holnap jön meg József Ferenc főherceg, akivel együtt az idén ő felségét öt unokája fogja születésnapja alkalmából üdvözölni.

Vadász Lipót mandátuma.

MÁRAMAROSSZIGET, aug. 14. Vadász Lipót államtitkárt ma egyhangulag képviselővé választották.

A Szápáry-Gherliczy ügy.

BUDAPEST, aug. 14. Szápáry Pál gróf ma hosszabb nyilatkozatban felel Gherliczy báró vádjaira. A rendőrség az iratokat már áttette az ügyészséghez, ahol Sélley főügyész helyettesnek osztották ki.

Bebel Ágost meghalt.

ZÜRICH, aug. 14. Bebel Ferdinánd Ágost, birodalmi képviselő, a német szociálisták büszkesége ma befejezte hosszú, az eszméi szolgálatában eredményes pályafutását. A Zürich mellett levő Passay fürdőn, ahova néhány nappal ezelőtt érkezett, tegnap délben meghalt. Az egykori esztergályosból hatalmas pártvezérré nőtt Bebel évtizedeket futott meg a polgári pártokkal, sokszor pártthiveivel is nehéz tusák között. Vasenergiája, tudása, szónoki képessége pártatlan tekintélyt biztosított neki, nemcsak hazája munkásnépe között, de a világ szociálista elveket valló minden munkása szemében is. Tollal és szóval kifejtett agitációja nagy sikerrel járt. A szervezett munkásokat nagy dologra tette képesekké. A birodalmi gyűlésbe eddig még remélni se mert számban juttatta be a képviselőket, akik sokszor döntő erővel szóltak bele sok nagy alkotásba.

Bebel Ferdinánd Ágost Kölnben született 1840 február 22-én. A wetzlári polgári iskolát elvégezvén, 1860-ban Liposéba ment, ahol 1864 óta esztergályos üzlete volt. A német munkásmozgalomhoz már 1862-ben csatlakozott és 1865-ben elnöke lett a liposéi munkásképző Egyesületnek. Mint a liposéi szociálista Volksstart dolgozó társát a glauhani választókerület 1867-ben az északnémet birodalmi gyűlésbe, 1871-ben pedig a németbirodalmi gyűlésbe választotta. Irásban és szóban egyaránt küzdött a szociáldemokrata eszmékért, megtámadta Poroszország hegemoniáját, védelmébe vette a párisi komünét. 1872-ben felségsértéssel vádolták, amiért az esküdtszék 2 évi várfagságra, a liposéi törvényszék még ezenfelül kilenc havi náfogságra ítélte. 1890 óta Berlinben élt és nagyvá nyökedett pártját vezette. 1910-ben 70-ik születése napján világszerte nagy ünneplésben részesült. Számos munkái közül megemlítjük a Christentum und Sozialismus, Die Sontage arbeit, Akademiker und Sozialismus és Aus meine in Leben.

ZÜRICH, aug. 14. Bebel holttestét a zürichi krematoriumba szállítják, ahol elégetik. A szociálisták tüntető körmenetre készülnek.

Horvát hírek.

ZÁGRÁB, aug. 14. Dr. Unkelhauser államtitkár ma visszaérkezett, hogy a hivatalnoki kartól és ismerőseitől elbucuzzon. A választások alkalmával mint a nemzeti haladópárt tagja óhajtja magát megválasztatni.

BUDAPEST, aug. 14. Skerlecz Iván báró kir. biztos ma visszautazott Zágrábra.

Nyomaveszett aviatikus.

PÉTERVÁR, aug. 14. Janoir aviatikust ki Párisból Szentpétervárra repült, és kire a német-országi határon rálöttek, tegnap reggel 8 órakor látták és azóta nyoma veszett. Azt hiszik, hogy valamely néptelen vidéken lezuhant.

Egy tábornok halála.

BÉCS, aug. 14. Tegnap meghalt báró Bothmer Vilmos lovassági tábornok, 12. ulánuszred ezredtulajdonosa, 74 éves korában.

A néger untauglich.

BÉCS, aug. 14. Tegnap egy telivér néger járult a sorozó-bizottság elé, aki osztrák állampolgár. Ezelőtt 20 évvel mint kis fiu került Bécsbe, mint kísérője azon két kölyök oroszlának, melyeket a zanzibari szultán akkor ajándékba küldött ő felségének. Neve Juma Bin Mikola, mohamedán vallású. Egy kereskedőcégnél tanult ki és azóta mint kereskedősegéd volt alkalmazva több bécsi üzletben. Mindenütt meg voltak vele elégedve és jó bizonyítványai vannak. Most nőszül, bécsi leányt vesz el, aki a mohamedán hitre tér át. A sorozó-bizottság testszine miatt alkalmatlannak találta a négert, ki most Zanzibárba akar visszatérni, ahol export és import üzletet alapít.

Kiszabadult vadállatok.

NEWYORK, aug. 14. Ristil állomás közelében Nebraska államban egy 40 waggonból álló tehervonat összeütközött egy személyvonattal. Több waggon felfordult, 13 utas súlyosan megsérült, a legnagyobb pánikot azonban az okozta, hogy a tehervonattal szállított menageria ketrecekéből több állat kiszabadult. Néhány oroszlának és tigrisnek sikerült az erdőségbe szökni. Ristilből egy csapat katonát requiráltak, akik most vadásznak a fenevadakra.

Robbanás egy római erdőben.

ROMA, aug. 14. Ma reggel a Batteria de Tevere erdőben két srappnell-raktár fölrobbant. Három katona, akik a srappnellek kezelésével voltak megbízva, meghalt.

Öngyilkos Dumaelnök.

PÉTERVÁR, aug. 14. A harmadik duma volt elnöke, Chomjakow öngyilkosságot követett el. Szublimátot ivott és az orvosok nem bíznak felgyógyulásában.

Sikkasztott a kedveseért.

BUDAPEST, aug. 14. A rendőrség letartóztatta Csallár Olga pénztárnoknőt, ki Bever József cégtől, hol alkalmazva volt, 1500 koronát sikkasztott és azt Deák Sándor nevű kedvesének adta. Deákot is letartóztatták.

Leugrott a rabagó vonatról.

BUDAPEST, aug. 14. A keleti pályaudvarról ma reggel 43 toloncot akart két rendőr Szolnokra kísérni. Maglód állomás előtt egy tolonc leugrott a robogó vonatról és futni kezdett. Az 1000 számú rendőr utána ugrott és üldözni kezdte, de mert nem bírta elérni, utána löött. A tolonc összeesett, mire a rendőr vissza vitte a vonatra, mely közben megállt és a nyílt pályán vesztegelt.

A görög király névváltoztatása.

ATHÉN, aug. 14. Konstantin király elhatározta, hogy felveszi a XII. Konstantin nevet.

Pasies Bécsben.

BÉCS, aug. 14. Pasies szerb miniszterelnök legközelebb Marienbadba utazik, ahol néhány hétig üdülni fog. Visszatérőben Bécsbe megy, ahol Berchtolddal tárgyal gazdasági és egyéb kérdésekben.

Incidens az orvoskongresszuson.

LONDON, aug. 14. Az itt üléselő nemzeti orvostudományi kongresszus tegnapi ülésén Hardy Nelson angol orvos keményen kikelt a suffragettek ellen. Hardy ma folytatni akarta előadását, az elnök azonban elkérte tőle az előadás kéziratát, és miután meggyőződött arról, hogy Hardy előadása nem orvosi, hanem politikai dolgokkal foglalkozik, megvonta tőle a szót.

Sikkasztó banktitkár.

LONDON, aug. 14. Az angol-osztrák bank másodtitkárját, Philip John letartóztatták, mert 100.000 koronát sikkasztott.

—«0»—

Szerencsétlen család.

SZÉKESFEHÉRVÁR, aug. 14. Kiss József alsóalapi gazdálkodó felesége néhány nappal ezelőtt szappant főzött. Juliska nevű 5 éves leánya a forró szappanba esett, megfult. A temetés napján meghalt a család 4 éves fiacskája sarlachban és mikor ezt temették, meghalt a család legkisebb 3 éves fiacskája is, szintén sarlachban.

—c—

A diplomáciai összeköttetés helyreállítása.

FRANKFURT, aug. 14. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból: A porta legközelebb helyreállítja a diplomáciai összeköttetéseit Görögországgal, Szerbiával és Montenegróval.

—o—

Öngyilkos szerelmespár.

BUDAPEST, aug. 14. Viktor Károly 18 éves építési rajzoló és Ende Teréz 18 éves házaló sósával megmérgezték magukat.

—o—

Poincaré kitüntetése.

PÁRIS, aug. 14. A román király Poincaré köztársasági elnöknek a Carol-rend nagykeresztjét az aranylánccal adományozta.

—o—

A revízió kérdése.

BÉCS, aug. 14. Diplomáciai körökből jelentik: Téves az a felfogás, hogy Oroszország visszavonulása következtében Ausztria-Magyarország abban fogja hagyni abbeli fáradozásait, hogy Bulgária megalázása elkerültesse. Ausztria-Magyarország annyira érdekelve van a Balkánon, hogy a tartós béke miatt mindent elkövet, a béke azonban csak úgy lehet tartós, ha Bulgária megaláztatása és területsonkítása elkerültesse.

—«0»—

Edward Grey nyilatkozata.

BERLIN, aug. 14. Konstantinápolyból jelentik, hogy Sir Edward Greynek az a nyilatkozata, hogy Drinápoly a bolgároké, igen kedvezőtlen hatást tett a mohamedánoknál. Anglia 60 millió mohamedán alattvalója folyton gyülesezik és követeli, hogy Drinápolyt hagyják meg török kézen.

Hálások a szerbek.

BELGRÁD, aug. 14. Németországnak a revízió kérdésében tanúsított magatartása igen nagy örömet okozott Szerbiában. A kormány köszönetét fogja kifejezni a berlini kormányának, de mozgalmat indítottak arra vonatkozólag is, hogy a nép köréből menjen köszönő irat Vilmos császárhoz.

Szerb garázdálkodás.

SZOFIA, aug. 14. A szerb csapatok Bulgáriába való betörésük alkalmával Bosiljegrad kerületben husz községet egészen kifosztottak. A szerbek által okozott kár egy millió frankot meghalad.

Kivándorlások Bulgáriából.

ATHÉN, aug. 14. A legújabb hivatalos jelentések megerősítik a görögök és törökök tömeges kivándorlását Bulgáriából és általában a Bulgáriának ítélt macedóniai és tráciai országrészek összes lakói kivándorlását.

—o—

ENEZIA**HOTEL PENSION VENIER**

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2½ lirától, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német kiszolgálás.

Románia hódított földje.

BUKAREST, aug. 14. Csak október 5-én fog összeülni a román képviselőház és első munkája lesz, hogy az új területek igazgatásáról döntsön. Addig a hódított területeket a katonai hatóság fogja igazgatni.

—o—

Drinápoly és a nagyhatalmak.

BERLIN, aug. 14. A Tageblattnak jelentik Konstantinápolyból: Naesevics bolgár delegátus tegnap több nagykövetet meglátogatott, hogy megtudja tőlük, milyen hatást tett a porta válasza, amelyet Drinápoly kérdésében a nagyhatalmak jegyzékére adott. Egyes nagykövetek azt tanácsolták Naesevicsnek, hogy ha Bulgária a békés megoldás érdekében új javaslatokat akar tenni a portának, akkor ne késlekedjék vele, míg más nagykövetek kilátásba helyezték, hogy a nagyhatalmak érélyes lépéseket fognak tenni Drinápoly átengedése céljából. A helyzet nagyon komoly és bonyolódott.

Hazarendelt követek.

SZOFIA, aug. 14. Sir Edward Grey külügyi államtitkár sürgősen Londonba rendelte az itteni és a bukaresti angol követeket, hogy tájékoztassák a békeszerződés nyomán keletkezett új helyzetről.

—«0»—

Leszereinek a seregek.

SZOFIA, aug. 14. Bukarestben az utolsó békekonferencián elhatározták, hogy e hónap 20-ig minden Balkán államnak le kell szerelnie. A bolgár kormány csak a leszerelés után fogja összehívni a nagy szkupstinát, hogy ratifikálja a békeszerződést.

BELGRÁD, aug. 14. A hivatalos lap király ukázt közöl, mely elrendeli az egész szerb hadsereg demobilizását.

—«0»—

A bolgár asszonyok.

SZOFIA, aug. 14. Tegnap az asszonyok gyűlést tartottak és határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kiemelik, hogy a bukaresti béke kényszer alatt jött létre és a hatalmakra appellálnak, hogy a béke revízióját ejtsék meg és ezzel a balkáni béke szilárd alapjait teremtsék meg. A határozati javaslatban továbbá követelik, hogy egy asszonyokból álló bizottság indítson vizsgálatot Bulgária ellenfelei által elkövetett kegyetlenkedések dolgában és köszönetüket fejezik ki mindazokkal szemben, akik Bulgáriával szemben elterjesztett rágalomokkal szemben az országot nehéz pillanataiban védelmükbe vették.

Ferdinánd a hadseregnél.

SZOFIA, aug. 14. Ferdinánd király Küstendilbe utazott, ahol a harmadik sereg áll és maga a király tudatta a csapatokkal abukaresti békeszerződés aláírását. A táborban adta ki a király a leszereelési rendelet és a demobilizáció már megkezdődött. A király a harmadik sereg élén fog bevonulni Szófiába.

—«0»—

Gyújtogató betörők.

BERLIN, aug. 14. Feltűnést kelt egy betöréssel kapcsolatos ékszerlopás, amely már négy nappal ezelőtt történt, de tetteseit még nem tudták kinyomozni. Négy nappal ezelőtt egy előkelő berlini urhölgy, Deter kisasszony lakásában a déli órákban tűz támadt. A tüzet eloltották s e közben megállapították, hogy a lakásban betörők jártak, akik távozásuk után a lakást felgyújtották, hogy tetjük nyomát eltüntessék. A betörők hetvenezer márka értékű gyémántos ékszer loptak el. A rendőrség nagy energiával nyomozza a vakmerő betörőket, de eddig még nem tudta nyomukat megtalálni.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

— Az abbáziai aquariumba néhány érdekes új állat érkezett, u. m. négy nagy tengeri teknőc, egy óriás-polip, továbbá tengeri galambhalak és csillagnéző halak. Mindenesetre nagyon érdekes látványosság ez az aquarium, melynek megtekintését minden idegennek ajánljuk.

— A Quarnero új éttermei. Említést tettünk már róla, hogy az abbáziai Quarnero szálló épületében a közeli napokban étterem, söröző és amerikai bar nyílik meg, melyek az épület déli szárnyán a souterraint és a földszintet foglalják el, azonkívül folytatódni fog a babérbokrok közé, közvetlenül a tengerpartra helyezett terraszban. Kétségtelen, hogy az új étterem egyik legszebb és legkedveltebb helye lesz a közönségnek, de a figyelmes vezetőség semmi kívánni valót sem akar hagyni, azért még mindig dolgoztat, csinosítat, hogy a megnyitáskor kifogástalan, kellemes és a Quarnero híréhez méltó széppel lephesse meg a közönséget, amely máris nagy érdeklődéssel tekint az új vállalkozás elé. Kétségtelen, hogy a Quarnero figyelmes vezetősége a külső csin mellett súlyt fog helyezni arra is, hogy étterme a kiszolgálás tekintetében is elsőrangú legyen és általában minden tekintetben számottevő legyen Abbázia életében.

— Wagner kávéháza az abbáziai szórakozóhelyek egyike a legkedveltebbje. Kellemes terrasz, kilátással a tengerre, esténként külön szalonzenekar szórakoztatja az előkelő közönséget. Magyar ujságok, képes hetilapok és élelapok állanak a közönség rendelkezésére.

— Portorose. Január 1-től augusztus 8-ig 5045 fűrdővendég érkezett. Jelenleg 376 idegen tartózkodik a fűrdőben.

ABBAZIA

tegnap érkezett fűrdővendégei:
(Hótes arrivés hier.)

Bikov Zorka Zombor	Cottage
Strick Feri Budapest	Szegő
Kallós Bernát Budapest	Drazica
Kassai Károly dr. Budapest	Drazica
Balogh N. Budapest	Drazica
Gábor Áron Temesvár	Plöbst
Babic Lázár Tuzló	Drazica
Miakich Károly Budapest	Vécey
Vándor Imre Budapest	Vécey
Gömöre Sándor Igló	Vécey
Kohn D. Hajdunánás	Vécey
Hruschka Artur dr. Wien	Vécey
Decker József Sokol	Vécey
Obradovic Maria Pancsova	Regina
Weber Sylvia Laibach	Giselina
Deutsch Avran Semlin	Istria
Géczy Kálmán Budapest	Istria
Elek Mária Budapest	Istria
Christianus Ernst Neutitschen	Istria
Göttinger Henriette Neumark	Istria
Göttinger Bruno Neumark	Istria
Ehrenfreund Gusztáv Zágráb	Istria
Topf Leon Lemberg	Istria
Schager Karl Debrecen	Istria
Pozár Péter Knin	Istria
Szilárd Izidor Budapest	Istria
Vidor Manó Nagyvárad	Istria
Marks Henrik Budapest	Istria
Olgay András Budapest	Istria
Kálmán dr. Budapest	Istria
Schafranek Heinrich Wien	Istria
Christofides Trieszt	Istria

Klein Adolf Nostrau	Istria
Graunag Egon Wien	Istria
Buchholz Filip Cernowitz	Istria
Maufdi Frida Budapest	Kompagne
Aschner Gisella Wien	Lackner
Markovics Bernát Budapest	Herkules
Fekete Jenőné Budapest	Hausner
Kohl Ferenc Budapest	Al Mare
Nagy György Nagyvárad	Al Mare
Kovács Béla Budapest	Jolanda
Krausz R. Budapest	Arabela
Berezy Helén Wien	Westphal
Molnár Miklós Budapest	Gutenberg
Holle Hugó Berlin	Neuhausler
Weisz Ferenc Budapest	Landr
Nagy Ferenc Budapest	Landr
Löwinger Dániel Debrecen	Securanst.
Kovácsics József Szántó	Securanst.
Weisz Ferenc Nagyvárad	Securanst.
Halmay Jenő Budapest	Vermes
Tóth Róza Budapest	Vermes
Nagy Mihályné Budapest	Vermes
Mayor Jenő Nagyvárad	Vermes
Fuchs József Budapest	Vermes
Grossmann Miksa Budapest	Quarnero
Rozsnyav Róbert Budapest	Juliana
Gottlieb M. Kaposvár	Juliana
Vadász Sándor Budapest	Juliana
Hübner Gézáné Budapest	Juliana
Szántó András Budapest	Jacie
Barta Dezső Budapest	Jacie
Milankovics Ferenc Zombor	Jacie
Heim Bertalan Besztercebánya	Quisisana
Neumann Bernát Budapest	Quisisana
Weinber Antal Budapest	Mattela
Róth Ida Budapest	Mattela
Filei István Budapest	Mattela
Braun József Budapest	Mattela
Lenart Gusztáv Budapest	Mattela
Weinber József Budapest	Mattela
Knoop de Barones London	Grand H.
Cenklin Thekev dr. Newyork	Grand H.
Vagner László Budapest	Tenta
Gajári Vilmosné Miskolc	Mila
Dr. Berbles Salamonné Miskolc	Mila
Ballai János Budapest	Mila
Niedermann Gothart Budapest	Mila
Fehér Mihály Nagykőrös	Lederer
Kende Jenő Nyiregyháza	Lederer
Markovits Oszkárné Budapest	Lederer
Gonda Miklós Budapest	Juliana
Nagy Géza dr. Szeged	Mahler
Schwarz Ignác Budapest	Mahler
Heller Zsigmond Budapest	Palace
Röpf Jánosné Arad	Palace
Boronkay Dezső Budapest	Palace
Szöke József dr. Székesfehérvár	Palace
Spieler Andor Budapest	Palace
Tausz Arthur Ujarad	Palace
Horváth Elemér Budapest	Palace
Rutti Albert Berlin	Bellevue
Wildhaber Rici Berlin	Bellevue
Weisz Sándor Budapest	Lido
Dénes Elemér Budapest	Lido
Grünfeld Antal Budapest	Stern
Bruck Miksa Temesvár	Savoy

Hungária szálló
Lido - Venezia.
Elsőrendű új szálló. Lift, fűrdőszobák stb. Magyar és francia konyha. Kitűnő italok.
: PENZIÓ 10 LIRÁTÓL FELJEBB. :

ÚJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fűrdőkkel).
ABBAZIA Reichstrasse
Gőz-, kádfűrdők- és meleg tengerivíz fűrdők.
Szobák 3. — koronától feljebb.
Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

Arkaden Café Abbazia

közvetlenül a Quitta-fürdő mellett.
Legszebb fekvéssel a Súdstrandon
400 ember befogadására képes terem árkádokkal. Minden kül- és belföldi ujság.

Legjobb frissítők és italok.
Csapolt pilseni sör.

Cigányzene!
Kovács Józsi kaposvári cigányprimás zenekarával játszik:
minden nap d. u. 4 óratól 7-ig, és hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton este 9-től.
Plebán Ferenc, kávé.

Nagel és Wortmann

Abbazia, Stefania szálló épülete.

Váltóüzlet, hitellevél-fizetőhely, utazási iroda. Jegyeladás minden vasút és hajóútra, kirándulásokra és hálókocsikra.

Podgyászokat a lakásokból elhozatunk és elvállaljuk annak szállítását egész a rendeltetési helyig! Megbízható, szolid, olcsó kiszolgálás!

DR. MAHLER

SANATORIUMA, ABBAZIA

üdülők részére
Ideális nyári tartózkodás. Teljes penzió 10 koronától kezdve. Nagy árnyas park.

Szénsavas és tengeri fűrdők, hidegvízgyógyintézet, hízaló és étrendi kurák. Egész éven át nyitva.

Legolcsóbb bevásárlási forrás:
M. Tobik, a Keztyükirály-hoz,
ABBAZIA, Reichsstrasse 28, VILLA NADA.

Uri-, női-, és rövidáru cikkek, fűrdőruhák, kalapok, sapkák, botok, ernyők, cipők. és minden egyéb szükségleti tárgy. Magyar kiszolgálás.

Abbaziai különlegességek!

VELENCE.

ORIENTALE NAGY KÁVÉHÁZ

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.
Tágas terrasz — Játékterem, amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kitűnő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar

Mozgóképelőadás teljes világítás mellett.
Naponta új műsor.

Kőbányai Polgársör,
a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido sörscarnoka közönségének legkedveltebb itala.
Vaerini Testv. és Tsa.

KÖZGAZDASÁG.

+ **Az Austro-Americana jelentése.** A Triesztben székelő Austro-Americana hajós társaság most közzétett jelentése szerint a társaság 1913 első felében 22,586.913 korona bevételt ért el a múlt év hasonló időszakának 19,300.299 koronás bevételével szemben. Ez év első felében a társaság hajói 766 ezer 682 tengeri mértföldet tettek meg, a múlt év hasonló időszakában megtett 894 ezer 790 mértfölddel szemben.

+ **A Canadian Pacific leleplezése.** A hajóstársaságok között kitört háborúság szenzációs leleplezést eredményezett. A Poolhoz tartozó német hajóstársaságok, a melyek a Canadian Pacific ellen versenyre keltek és a viteldíjakat a fedélközi utasok részére lényegesen leszállították, tegnap Berlinben nyilatkozatot adtak ki, amelyben a Canadian Pacific amaz állításával szemben, hogy ő nem szállította le a fedélközi utasok szállítási díját, feltűnést keltő s különösen Magyarországot érdeklő leleplezés foglaltatik. A német hajóstársaságok azt mondják, hogy a Canadian tényleg nem szállította le a viteldíjat, azonban titkos ügynököket küld Ausztriába és Magyarországra és ezek az ügynökök, akik engedély nélkül fogdoszák a kivándorlókat, a hivatalos viteldíjból titokban lényeges összeget elengednek és a kivándorlóknak egyéb kedvezményeket is ígérnek. A Canadian Pacific ezt a visszaélést már azelőtt is elkövette, azonban a hajóstársaságok hallgattak (mert akkor kartelben voltak!). Most azonban kénytelenek a Canadian eljárását nyilvánosságra hozni, mert továbbra nem hajlandók az amerikai társaság titkos üzemleit elhallgatni.

Igy szól a német társaságok nyilatkozata, amely legilletékesebb helyről ismétli meg tehát azt a vádat, amelyet mi oly gyakran hangoztattunk a hajóstársaságokkal szemben és amely teljesen megerősíti a hadügy-miniszterium álláspontját, hogy ezekkel a társaságokkal szemben a legszigorubb ellenőrzést kell alkalmazni. A versenytársaságok ugyebár a legjobban tudják, hogy hogyan kell összefogdosni a kivándorlókat, és ha ők ma a hars hevében elárulják a nagy titkot és leleplezik versenytársukat, akkor bizonyosra lehet venni, hogy nekik van igazuk és hogy a magyar kormány háta mögött és a kivándorlási törvény kijátszásával olyan titkos üzelmek folynak a kivándorlásra való esélyezés körül, amelyeket talán még sem lehet minden megtorlás nélkül hagyni. Kivándorlási politikánk gyökeres revízióra szorul és ha a kivándorlás folytonos emelkedése eddig még nem rázta fel a magyar kormányt féltelenségéből, úgy talán a német társaságok szenzációs leleplezése után mégis csak elérkezettnek látja az időt a fellépésre, első sorban pedig arra, hogy a hatóságokat a Canadian Pacific leleplezett ügynökeinek szigorú ellenőrzésére utasítsa.

+ **Az építőipar szabályozása.** A kereskedelmiügyi miniszter fontos rendeletet (32.396. szám) bocsátott ki az építőiparra vonatkozó rendeletek módosításáról. A rendelet értelmében ezentúl joga van bármely közművesmesternek olyan földszintes lakóházat és gazdasági épületet az építkezés teljes befejezéséhez szükséges iparosmunkákkal együtt önállóan végrehajtani, melyeknél a legszélesebb épületszárny szélességmértete a 15 métert, mélysége pedig a hat métert meg nem haladja. Acmester pedig faszerkezetű házak felépítését, beleértve a favázás házakat is, a kapcsolatos összes más ipari munkákkal együtt önállóan elvégezheti. E ren-

deletre azért volt szükség, mert a hatályban lévő rendeleteket a hatóságok eltérően értelmezték és az építőiparosok igen sok zaklatásnak voltak kitéve. Addig is tehát, míg az ipartörvény revíziója elkészül, a miniszter szükségesnek találta, hogy e két fontos kérdésben rendezetileg intézkedjék.

Tengeri fürdő Lusinpiccolo Cigale
Strand-Hotel és Bellevue penzió
- Cigale -

Minden kényelmet biztosító első-rangu családi otthon. Magyar ház.
Prospectus.

CIRKVENICA.

Therapia pavillon.

Elsőrendű kávéház. Kitűnő italok fagyalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak. Naponta Horváth Gábor hírnemes kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiumei De la Ville volt főpincére.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Velenice Szt. Márktér

Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

— Estéknént zenehangverseny. —

Velenice

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításán dícsérő okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

„DE LA VILLE“

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknént az első BÉCSI NŐI ZENEKAR hangversenye. Naponta új műsor.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Az előrehaladt
idény miatt

Bátorkodunk ezenmel a következő cikkeket mélyen leszállított árak mellett ajánlani:

Levantine, szegélylyel
garantált szinek
à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bosnyák módra
à Kor. —.26

Csikos creppon legújabb divat
à Kor. —.38

Percail, elegáns minták
à Kor. —.50

Panama, minden modern színben
à Kor. —.90

Szinezett zefir, legújabb minták
à Kor. —.85

Voil de Laine, tiszta gyapju modern minták
à Kor. 1.--

Eponge (szivacsos) minden színben sima és mintázott.

Tisztelettel

WEISS M.
FIUME, CORSO II.

Trieszt Corso 9.

Bécs IX.

Szabott árak.

Divat- és kézműárucikkek, férfiruhaszövetek, selyemárak, szőnyegek, butorszövetek, fehérneműk, gyapotárak, női- és gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szalagok és az összes felszerelési cikkek eladása

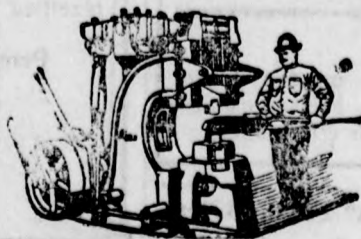
Gróf CSAKY LÁSZLÓ

Prakfalvi Vas- és Acélgvár rt.

Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5 o gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX kőturó acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlóműves kovácspöröly
Több mint 1700 drb. üzemben.

Szerszámgyártás

Malom-, bányá-, kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfurók, lapátok

